Instrukcja 10

Laboratorium 13 Testy akceptacyjne z wykorzystaniem narzędzia FitNesse

Cel laboratorium:

rozwiązań.

Nabycie umiejętności przygotowywania testów akceptacyjnych za pomocą narzędzia FitNesse

- 1. Wg wskazówek podanych w **Dodatku 1 p. 1**, należy zainstalować narzędzie *FitNesse* oraz wykonać projekt w środowisku *NetBeans 8.1*. Następnie, wg kolejnych przykładów w **Dodatku 1**, należy dodawać podane dalej *testy akceptacyjne* wybranych funkcji oprogramowania zaprojektowanego podczas lab. 2-11, uruchamianych z pośrednictwem klasy typu *Fasada* warstwy biznesowej. Poniżej, w kolejnych punktach instrukcji podano, ile i jakie testy należy wykonać w jedno- i dwu-osobowych grupach.
- Należy wykonać testy akceptacyjne metod klasy typu Fasada, która przetwarzają dane, które będą wykorzystywane w testach kolejnych metod klasy typu Fasada, zaproponowanych w kolejnych punktach.
 W tabelce podano informację dotyczącą wyboru metod do testowania oraz przykładów

Grupa	Liczba metod do	Przykłady metod wybranych do testowania	Przykłady testów		
	testowania klasy opartej na	TAplikacja	Klasy testujące		
	wzorcu Fasada				
1 osoba	1	Dodaj_produkt	Test_dodawanie_produktu (p.3.8, Dodatek1)		
2 osoby	2	Dodaj_produkt, Dodaj_rachunek	Test_dodawanie_produktu (p.3.8, Dodatek1) Test_dodawanie_rachunku (p.3.9, Dodatek 1)		

W p.3.6 **Dodatku 1** zdefiniowano tabelkę z wartościami wzorcowymi danych wejściowych i wyjściowych, wykorzystanych w testach akceptacyjnych klasy typu **TAplikacja**. Należy opracować podobny zestaw danych wzorcowych, który należy wykorzystać przy budowie własnych testów akceptacyjnych.

3. Należy wykonać testy akceptacyjne metod klasy opartej na wzorcu *Fasada*, które korzystają z wyników przetwarzania danych realizowanych przez testy z p. 2.

Grupa	Liczba metod do testowania	Przykłady wybranych do testowania	Przykłady testów
	klasy opartej na wzorcu Fasada	TAplikacja	Klasy testujące
1 osoba	1	Dodaj_rachunek,	Test_dodawanie_rachunku (p.3.9, Dodatek 1)
2 osoby	2	Dodaj_Zakup, Podaj_wartosc	Test_Dodawanie_zakupu (p.3.10, Dodatek 1) Test_obliczanie_wartosci_rachunku (p.3.11, Dodatek 1)

Należy rozszerzyć zestaw danych wzorcowych z p.2, który należy wykorzystać przy budowie własnych testów akceptacyjnych w p.3.

Dodatek 1

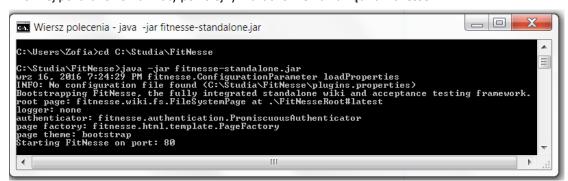
1. Instalacja narzędzia FitNesse - wersja v20160618

- 1.1. Należy pobrać oprogramowanie *FitNesse* ze strony http://www.fitnesse.org, które zawiera zintegrowane narzędzie do testowania oraz witrynę typu *Wiki* do tworzenia stron służących do uruchamiania oprogramowania testującego oprogramowanie.
- 1.2. Należy wykonać folder np. FitNesse, gdzie należy umieścić pobrany plik fitnesse-standalone.jar ze strony http://www.fitnesse.org/FitNesseDownload. Podczas tworzenia testów akceptacyjnych folder ten będzie służył również do przechowywania systemu stron służących do uruchamiania testów akceptacyjnych oprogramowania. W celu uruchomienia narzędzia należy z linii poleceń wpisać:

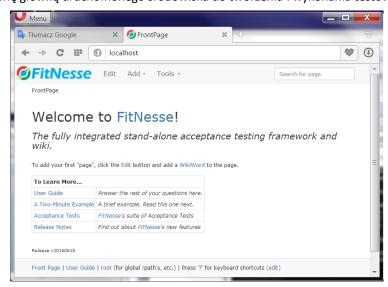
java -jar fitnesse-standalone.jar

Poniżej pokazano komunikaty po pierwszym uruchomieniu narzędzia.

Poniżej pokazano komunikaty po kolejnym uruchomieniu narzędzia FitNesse.

Uruchomienie witryny typu **Wiki** nastąpi po wpisaniu w przeglądarce adresu http://localhost. Poniżej pokazano stronę główną uruchomonego środowiska do tworzenia i wykonania testów akceptacyjnych.

1.3. Jeśli nie startuje prawidłowo witryna typu *Wiki* narzędzia *FitNesse*, należy uruchomić to narzędzie w następujący sposób, podając wolny numer portu np.:

java -jar fitnesse-standalone.jar -p 8080

i w przeglądarce należy wtedy wpisać: http://localhost:8080.

- 1.4. Na stronie http://localhost/FitNesse.UserGuide.WritingAcceptanceTests jest dostępna informacja typu *Przewodnik użytkownika* w zakresie technologii testowania za pomocą *FitNesse.*
- 2. Modyfikacje kodu przedstawionego w Dodatku1 instrukcji 5-7 identyczne zmiany należało wykonać podczas tworzenia testów jednostkowych.

Dodanie generowania wyjątku w przypadku niepoprawnej wartości pierwszego elementu tablicy *dane* -zmiana definicji podanej w instrukcji 6. Pełna walidacja poprawności danych wejściowych powinna być realizowana przez warstwę klienta aplikacji!

```
public class TFabryka {
 public TProdukt1 Podaj_produkt(String dane[]) {
    TProdukt1 produkt = null;
    TPromocja promocja;
    switch (Integer.parseInt(dane[0])) {
      case 0:
        produkt = new TProdukt1(dane[1], Float.parseFloat(dane[2]));
        break;
      case 1:
        promocja = new TPromocja(Float.parseFloat(dane[3]));
        produkt = new TProdukt1(dane[1], Float.parseFloat(dane[2]), promocja);
        break:
      case 2:
        produkt = new TProdukt2(dane[1], Float.parseFloat(dane[2]), Float.parseFloat(dane[3]));
        break:
      case 3:
        promocja = new TPromocja(Float.parseFloat(dane[4]));
        produkt = new TProdukt2(dane[1], Float.parseFloat(dane[2]), Float.parseFloat(dane[3]),
                                   promocja);
        break;
      default:
        throw new IllegalFormatCodePointException(0); //generowanie wyjątku z powodu
                                   // niepoprawnej wartości elementu tablicy dane o indeksie 0.
    }
    return produkt;
 }
}
```

W klasie *TAplikacja* dodano do definicji metod, wywołujących metodę klasy *TFabryka* dodano klauzulę throws IllegalFormatCodePointException - zmiana definicji podanej w instrukcjach 6 i 7:

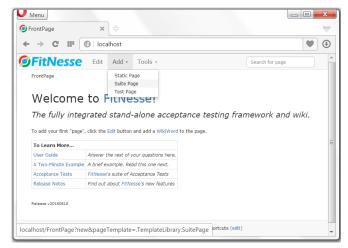
```
public void Dodaj_produkt(String dane[]) throws IllegalFormatCodePointException //instrukcja 6 public void Wstaw_zakup(int nr, int ile, String dane[]) throws IllegalFormatCodePointException //instrukcja 7 public static void main(String args[]) throws IllegalFormatCodePointException //instrukcje 6 i 7
```

Dodatkowo, klasy pakietu *rachunek1*, podane w części Dodatek1 instrukcji 5 powinny być klasami publicznymi:

```
public class TRachunek
public class TZakup
public class TProdukt1
public class TProdukt2
public class TPromocja
```

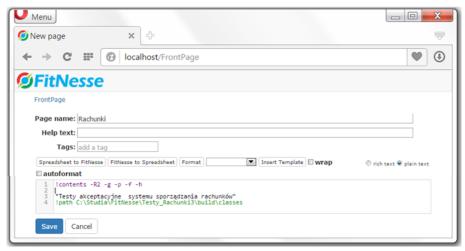
3. Przykład tworzenia testów akceptacyjnych warstwy biznesowej aplikacji

- 3.1. W celu utworzenia projektu zawierającego kod do testowania, należy wybrać w *Menu Bar* pozycję *Files*. Na tej liście kliknąć na pozycję *New Project*. W oknie *New Project*, w liście *Categories* należy wybrać pozycję *Java*, a w liście *Projects* należy wybrać pozycję *Java Class Library* i kliknąć na przycisk *Next*. W kolejnym formularzu należy wpisać nazwę projektu w polu *Project Name i* wybrać położenie projektu w polu *Project Location*. W przykładzie projekt ma nazwę *Testy_Rachunki3*.
- 3.2. W zakładce *Projects*, w folderze *Source Packages* umieścić kopię pakietu z oprogramowaniem do testowania, wykonanym podczas lab 2- lab 11. W przykładzie jest to pakiet *rachunek1*, wykorzystany podczas testów jednostkowych.
- 3.3. W zakładce *Projects*, w folderze *Source Packages* należy wykonać nowy pakiet, w którym umieszczane będą klasy realizujące testy akceptacyjne w przykładzie jest to pakiet *testy_fitnesse_fixture*.
- 3.4. Należy wykonać stronę internetową, która będzie przechowywać połączenia do poszczególnych stron internetowych reprezentujących testy akceptacyjne poszczególnych funkcji warstwy biznesowej. W tym celu należy w *Menu Bar* narzędzia *FitNesse*, uruchomionego w p. 1.2 lub 1.3, wybrać pozycję *Add* i następnie pozycję *Suite Page* (rysunek poniżej).

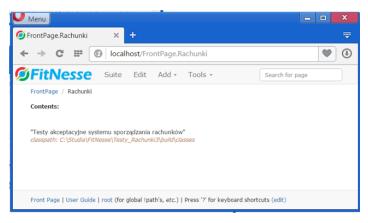

Poniżej, w formularzu strony typu *Suite Page*, jako głównej strony testów akceptacyjnych, nadano nazwę *Rachunki* w polu *Page name*. W celu tworzenia zestawu połączeń do kolejnych testów należy zachować znacznik *!contents* umożliwiający umieszczanie połączeń do kolejnych stron (tworzonych w dalszej części instrukcji) uruchamiających testy akceptacyjne. **Uwaga: Nazwy stron powinny w nazwie zawierać** przynajmniej jedną dużą literę!!!

W zawartości strony umieszczono komentarz dotyczący przedmiotu testowania oraz ścieżkę dostępu do kodu obsługującego testowanie w katalogubuild\classes projektu.

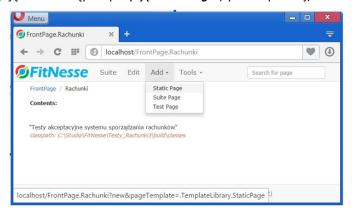
W przykładzie wykonano projekt *Testy_Rachunki3* (p.3.1), zawierający kod do testowania w pakiecie *rachunek1* oraz kod testujący w pakiecie *testy_fitnesse_fixture*, dostępne w katalogu *C:\Studia\FitNesse\Testy_Rachunki3\build\classes*. Poniżej przedstawiono widok strony głównej systemu testów akceptacyjnych *Rachunki*, po zatwierdzeniu zawartości tej strony za pomocą przycisku *Save*.

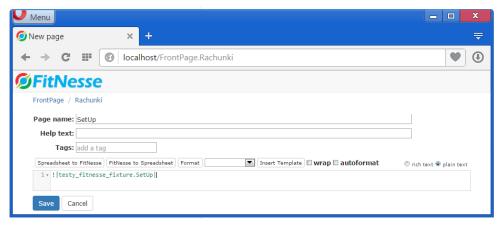
3.5. W projekcie utworzonym w p.3.1-3.3, w utworzonym pakiecie **testy_fitnesse_fixture** należy utworzyć klasę o nazwie **SetUp**, która będzie inicjowała obiekty testowane w testach akceptacyjnych. Poniżej podano kod klasy **SetUp** z przykładu:

```
package testy_fitnesse_fixture;
import fit.Fixture;
import rachunek1.TAplikacja;
public class SetUp extends Fixture{
   static TAplikacja aplikacja;
   public SetUp() {
       aplikacja = new TAplikacja();
    }
}
```

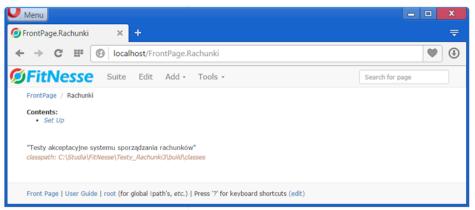
Należy wykonać stronę o nazwie **SetUp** typu **Static Page** - po przejściu na stronę główną **Rachunki** należy w **Menu Bar** wybrać pozycję **Add** i następnie pozycję **Static Page** (rysunek poniżej).

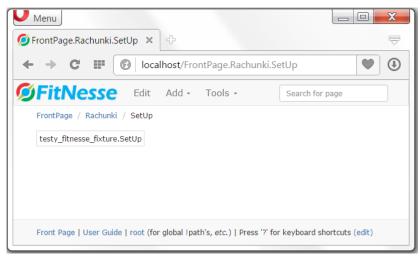
W polu *Page name* należy w pisać nazwę *SetUp* (rysunek poniżej). W zawartości strony należy wpisać ścieżkę pakietową klasy *SetUp*. Strona typu *SetUp* wskazuje na kod wykonanej klasy *SetUp* w pakiecie *testy_fitnesse_fixture*. Edycję strony należy zatwierdzić za pomocą przycisku *Save*.

Poniżej przedstawiono stronę główną *Rachunki* typu *Suite Page* zawierającą połączenie do strony *SetUp* typu *Static Page*.

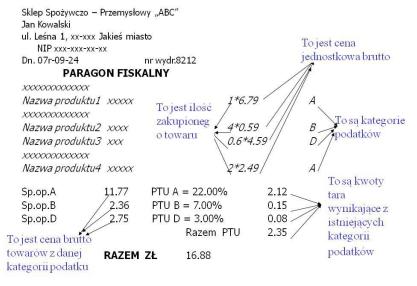

Poniżej przedstawiono widok strony SetUp.

3.6. Należy przygotować zbiór danych wzorcowych do wykonania testów akceptacyjnych z wykorzystaniem narzędzia *FitNesse.* Tabela, przedstawiona dalej, prezentuje dane wzorcowe do testowania funkcji tworzących obiekty z rodziny typu *TProdukt1*, typu *TZakup* oraz *TRachunek* za pośrednictwem klasy *TAplikacja* w procesie tworzenia rachunków. Poniżej przedstawiono przykład rachunku.

(1 cd) Obliczanie wartości rachunku

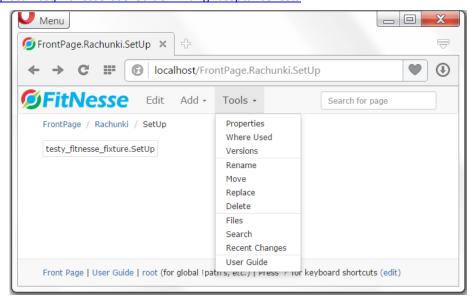

Paragon fiskalny reprezentujący wynik procesu biznesowego

			Numer rac	hunku: 1					
Wartość brutto Ilość Wartość Dane Dane szczeg							gółowe produktu w zakupie		
produktu	produkt w zakupie	brutto zakupu	produktów w zakupie	Sposób tworzenia produktu	Nazwa	Cena netto produktu	Podatek %	Promocja %	
1F	1/2	1F/2F	0,1,1,0,0	0	1	1	-	-	
2F	2	4F	0,2,2,0,0	0	2	2	-	-	
3.42F	1	3.42F	2,3,3,14,0	2	3	3	14	-	
4.88F	4	19.52F	2,4,4,22,0	2	4	4	22	-	
0.7F	1	0.7F	1,5,1,30	1	5	1	-	30	
-	-	-	4,1,1,0,0	?	,	?	?	?	
		Cen	y wynikające z kat	egorii podatko	wych				
Brak podatku	Podatek: 3% Pod		odatek: 7%	Podatek: 14%		Podatek: 22%		Wszystkie kategorie	
6.7F	OF		OF	3.42F				640001F	
			Numer rac	hunku: 2					
Wartość brutto	llość	Wartość Dane Dane szczegółov				zegółowe produkt	owe produktu w zakupie		
produktu	produkt w zakupie	brutto zakupu	produktów w zakupie	Sposób tworzenia produktu	Nazwa	Cena netto produktu	Podatek %	Promocja %	
0.9F	1/2	1.8F	1,6,2,50,0	1	6	2	-	50	
3.99F	3	11.97F	3,7,3,3,30	3	7	3	3	30	
6.48F	2	12.96F	3,8,4,7,50	3	8	4	7	50	
2F	4	8F	0,2,2,0,0	0	2	2	1	-	
4.88F	1	4.88F	2,4,4,22,0	2	4	4	22	-	
Dane niepoprawne			4,1,1,0,0	?	?	?	?	?	
		Cen	y wynikające z kat	egorii podatko	wych				
Brak podatku	oodatku Podatek: 3% Poda		odatek: 7%	Podatek: 14%		Podatek: 22%		Wszystkie kategorie	
9.8F 11.97F			12.96F		0F		1 3	39.61F	

3.7. Testy akceptacyjne klasy TAplikacja opierają się na wywołaniu głównych testowanych metod Dodaj_produkt, Wstaw_rachunek, Szukaj_rachunek, Wstaw_zakup, Podaj_wartosc oraz pomocniczych metod w metodach klas testujących, dziedziczących po klasie ColumnFixture. Opis tworzenia testów akceptacyjnych w środowisku uruchomionego narzędzia FitNesse w 1.2 lub 1.3 jest dostępny z MenuBar/Tools/User Guide (rysunek poniżej), czyli:

http://localhost/FitNesse.UserGuide.WritingAcceptanceTests.

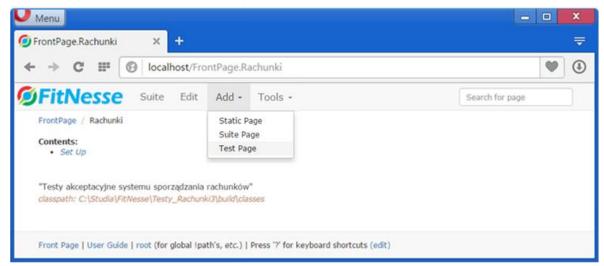

Przed wywołaniem każdej metody testującej lub grup metod testujących tworzony jest obiekt typu *SetUp*, który tworzy obiekt typu *TAplikacja*, oparty na koncepcji klasy typu *Fasada* warstwy biznesowej testowanej aplikacji. Dalej przedstawiono definicję klas testujących poszczególne funkcje oprogramowania oraz stron uruchamiających te testy.

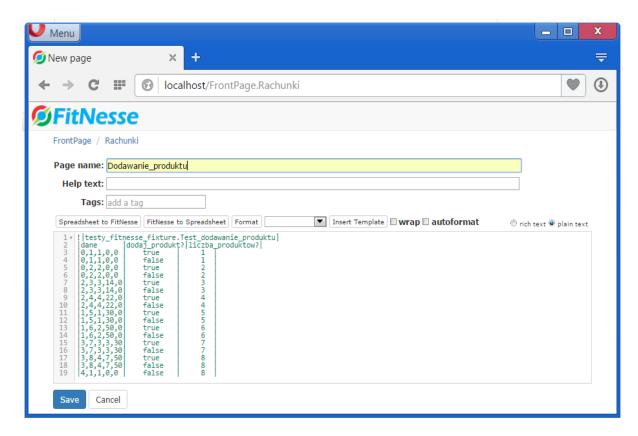
3.8. Jako pierwszy, należy dodać test akceptacyjny dodawania produktu, czyli metody *Dodaj_produkt* klasy *TAplikacja*. W projekcie utworzonym w p.3.1-3.3 należy dodać nową klasę *Test_dodawanie_produktu* do pakietu *testy_fitnesse_fixture*. Test ten sprawdza liczbę utworzonych obiektów z rodziny *TProdukt1*, sprawdzając zachowanie spójności danych za pomocą metody *liczba_produktów* oraz kontrolę poprawności danych przekazanych do klasy *TFabryka*, przechwytując wyjątek generowany przez klasę *TFabryka* w przypadku niepoprawnych danych. Kolorem czerwonym zaznaczono nazwy metod i atrybutu, zastosowane dalej przy budowie tablicy decyzyjnej testu na stronie *Dodawanie_produktu*.

```
package testy_fitnesse_fixture;
import fit.ColumnFixture;
import java.util.lllegalFormatCodePointException;
public class Test_dodawanie_produktu extends ColumnFixture{
  String dane[];
  public boolean dodaj_produkt() throws IllegalFormatCodePointException {
    int s1=liczba_produktow();
    try{
    SetUp.aplikacja.Dodaj produkt(dane);
    int s2=liczba_produktow();
    return s1!=s2;
    } catch(IllegalFormatCodePointException e) {
     }
    return false;
  public int liczba_produktow() {
    return SetUp.aplikacja.getProdukty().size();
  }
}
```

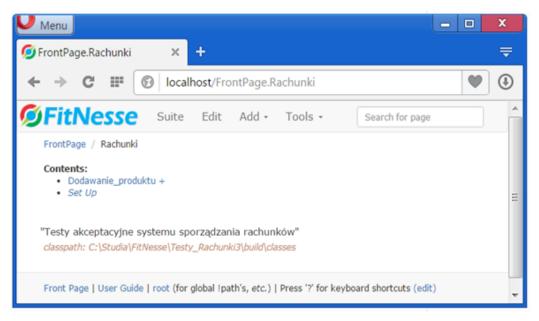
Należy dodać stronę **Dodawanie_produktu** z testem akceptacyjnym dodawania produktu przez wybór na stronie **Rachunki** z listy **Menu Bar/Add** pozycji **Test Page** (rysunek poniżej). Strona ta umożliwi uruchomienie testu akceptacyjnego realizowanego przez klasę **Test_dodawanie_produktu**, dodaną do pakietu **testy_fitnesse_fixture**. Wykonanie strony **Dodawanie_produktu** uruchamiającej test akceptacyjny realizowany przez klasę **Test_dodawanie_produktu** pokazano na kolejnych rysunkach p.3.8. Testy wykonano w oparciu o dane wzorcowe z tabeli z p.3.6.

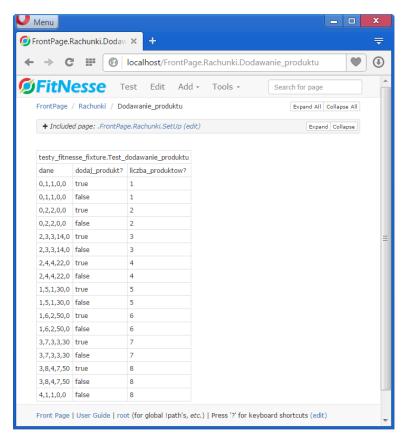
Utworzenie tabeli testującej wyniki zwracane przez metody **dodaj_produkt** oraz **liczba_produktow** po przekazaniu danych w tablicy **dane** przedstawiono na rysunku poniżej – kolumna dane zawiera **dane** z tabeli danych wzorcowych z p. 3.6.

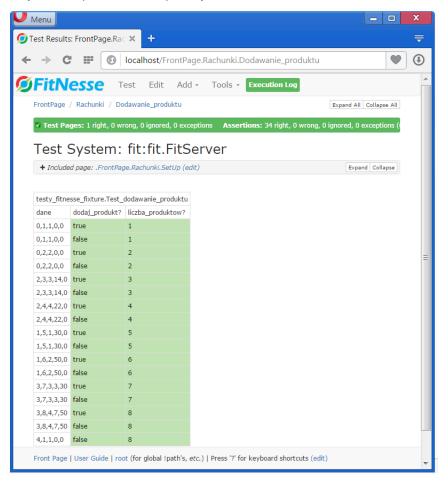
Dalej przedstawiono widok strony głównej **Rachunki** po zatwierdzeniu zawartości strony **Dodawanie_produktu** po naciśnięciu przycisku **Save**.

Na kolejnym rysunku pokazano widok zawartości wybranej strony testowej **Dodawanie_produktu** z listy połączeń strony głównej **Rachunki**.

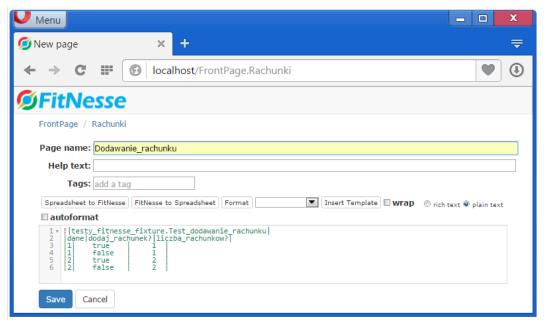
Widok strony testowej po uruchomieniu testu dodawania produktu za pomocą pozycji **Test** z **Menu Bar** strony **Dodawanie produktu** przedstawiono poniżej.

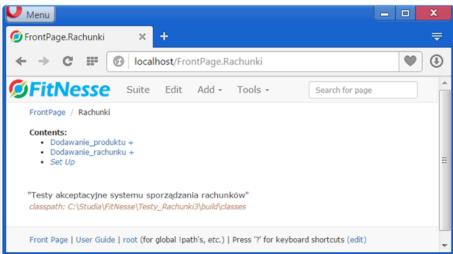

3.9. Wykonanie testu akceptacyjnego dodawania rachunku przez testowana aplikację – definicja klasy *Test_dodawanie_rachunku* zawierającej kod do testowania tej funkcji, czyli metody *Wstaw_rachunek* klasy *TAplikacja*. Kolorem czerwonym zaznaczono nazwy metod i atrybutu, zastosowane przy budowie tablicy decyzyjnej testu na stronie *Dodawanie_rachunku*.

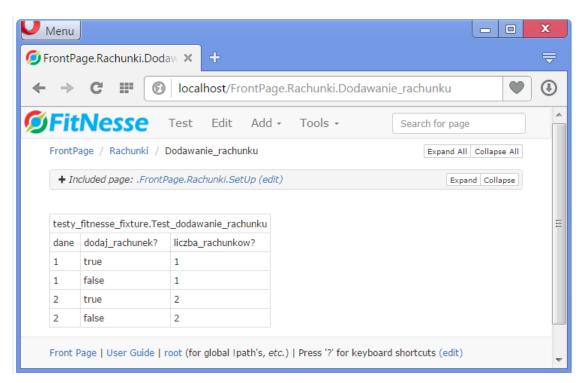
```
package testy_fitnesse_fixture;
import fit.ColumnFixture;
public class Test_dodawanie_rachunku extends ColumnFixture {
   int dane;
   public boolean dodaj_rachunek() {
      int s1 = liczba_rachunkow();
      SetUp.aplikacja.Wstaw_rachunek(dane);
      int s2 = liczba_rachunkow();
      return (SetUp.aplikacja.Szukaj_rachunek(dane)) != null && s1!=s2;
   }
   public int liczba_rachunkow() {
      return SetUp.aplikacja.getRachunki().size(); }
}
```

Definicja strony **Dodawanie_rachunku** do testowania dodawania nowego rachunku jest przedstawiona na kolejnych rysunkach p. 3.9 (czynności takie same, jak przy tworzeniu testu dodawania produktu w p.3.8).

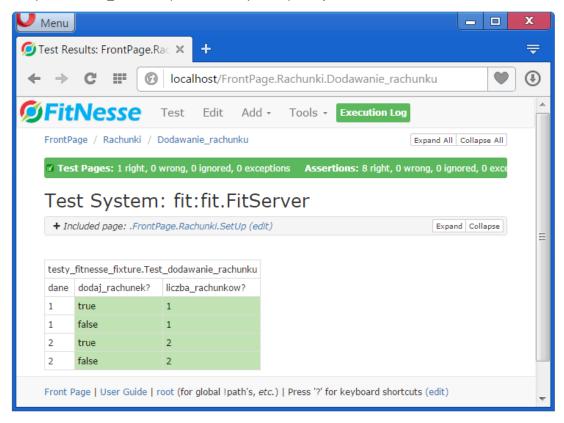

Na kolejnym rysunku pokazano widok zawartości wybranej strony testowej **Dodawanie_rachunku** z listy połączeń strony głównej **Rachunki** (poprzedni rysunek).

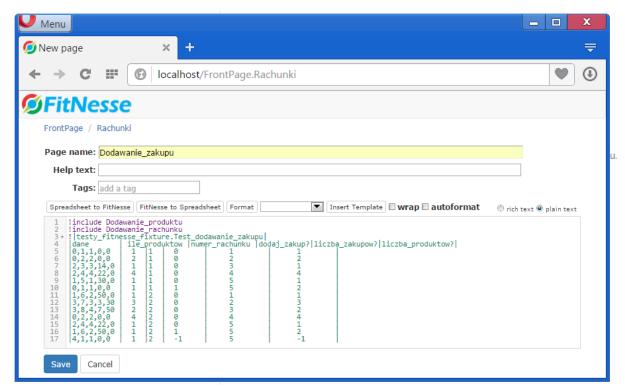
Widok strony testowej po uruchomieniu testu dodawania nowego rachunku za pomocą pozycji **Test** z **Menu Bar** strony **Dodawanie_rachunku** pokazano na rysunku poniżej.

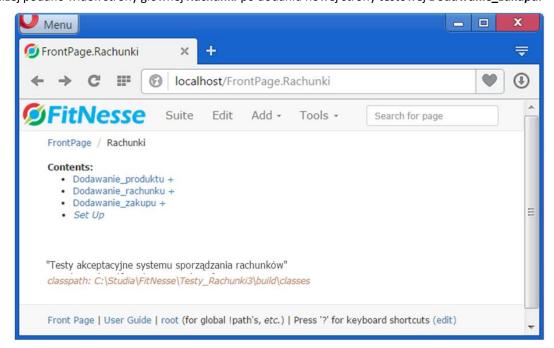
3.10. Wykonanie testu akceptacyjnego dodawania zakupu przez testowaną aplikację – dalej podano definicję klasy *Test_dodawanie_zakupu* zawierającej kod do testowania funkcji *Wstaw_zakup* klasy *TAplikacja*. Kolorem czerwonym zaznaczono nazwy metod i atrybutu, zastosowane przy budowie tablicy decyzyjnej testu na stronie *Dodawanie_zakupu*.

```
package testy_fitnesse_fixture;
import fit.ColumnFixture;
import java.util.IllegalFormatCodePointException;
import rachunek1.TRachunek;
import rachunek1.TZakup;
public class Test dodawanie zakupu extends ColumnFixture {
  String dane[];
  int ile_produktow, numer_rachunku, wynik;
  public int dodaj_zakup() {
    int s1 = liczba zakupow();
    try {
      SetUp.aplikacja.Wstaw zakup(numer rachunku, ile produktow, dane);
      int s2 = liczba_zakupow();
      if (s1 != s2)
        return wynik = 0;
      else
        return wynik = 1;
    } catch (IllegalFormatCodePointException e) {
    return wynik = -1;
  }
  public int liczba_produktow() {
    TRachunek rachunek = SetUp.aplikacja.getRachunki().get(numer_rachunku - 1);
    int s = rachunek.getZakupy().size();
    TZakup zakup;
    if (wynik == 0)
        zakup = rachunek.getZakupy().get(s - 1);
    else
      if (wynik == 1)
         zakup = rachunek.getZakupy().get(0);
      else return wynik = -1;
    return zakup.Podaj_ilosc();
  public int liczba zakupow() {
    return SetUp.aplikacja.getRachunki().get(numer_rachunku - 1).getZakupy().size();}
}
```

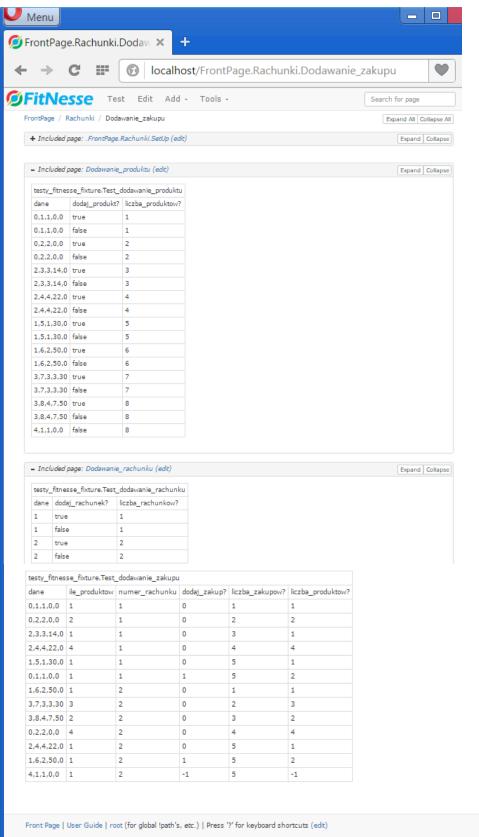
Definicja strony **Dodawanie_zakupu** do testowania dodawania nowego zakupu (rysunek poniżej) opiera się na czynnościach takich samych, jak przy tworzeniu testu dodawania produktu w p.3.8. W treści strony należy uruchomić dwa poprzednie testy dotyczące dodawania produktów i rachunku, aby na podstawie wprowadzonych danych podczas testowania wprowadzania produktów i rachunków wykonać testy akceptacyjne procesu dodawania zakupów tych produktów. Dokonano tego dodając znaczniki **!include** i podając nazwy stron testowych: **Dodawanie_produktu** oraz **Dodawanie_rachunku.** Dane wzorcowe testu pobrano z tabeli z p.3.6.

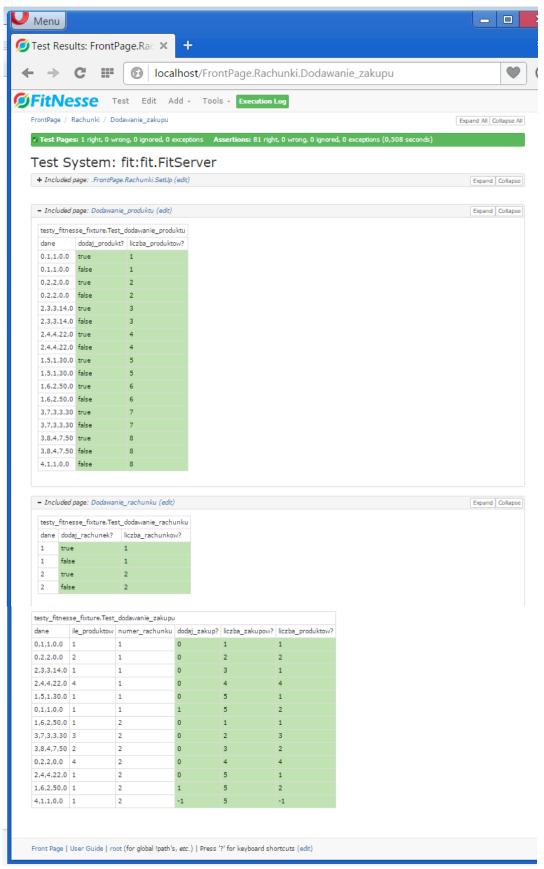
Poniżej podano widok strony głównej Rachunki po dodaniu nowej strony testowej Dodawanie_zakupu.

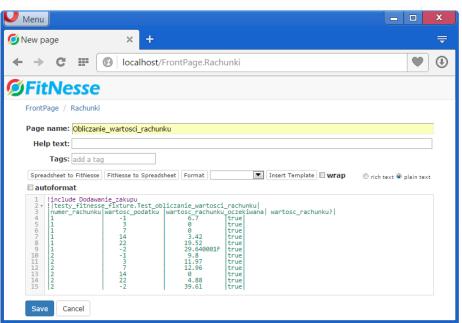

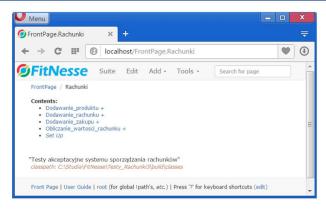
Wykonanie testu dodawania nowego zakupu po uruchomieniu testu za pomocą pozycji *Test* z *Menu Bar strony Dodawanie_zakupu* pokazano na rysunku poniżej.

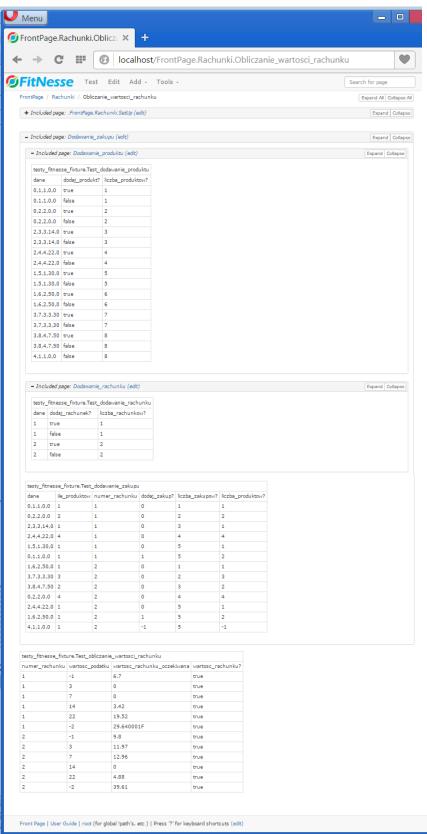
3.11. Wykonanie testu akceptacyjnego obliczania wartości zakupu przez testowaną aplikację – definicja klasy **Test_obliczanie_wartosci_rachunku** zawierającej kod do testowania tej funkcji, czyli metody **Podaj_wartosc** kklasy **TAplikacja**. Kolorem czerwonym zaznaczono nazwy metod i atrybutu, zastosowane przy budowie tablicy decyzyjnej testu na stronie **Obliczanie_wartosci_rachunku**.

Definicja strony *Obliczanie_wartosci_rachunku* do testowania obliczania wartości wybranego rachunku wg kategorii ceny (rysunek poniżej) opiera się na czynnościach takich samych, jak przy tworzeniu testu dodawania produktu w p.3.8. W treści strony należy uruchomić trzy poprzednie testy dotyczące dodawania produktów, rachunku oraz zakupów, aby na podstawie wprowadzonych danych podczas testowania wprowadzania produktów, rachunków i zakupów wykonać testy akceptacyjne procesu obliczania wartości rachunków wypełnionych zakupami (wprowadzonych podczas testowania akceptacyjnego procesu dodawania zakupów z p.3.10). Dokonano tego dodając znacznik *!include* i podając nazwy strony testowej: *Dodawanie_zakupu.* Podczas uruchamiania tej strony testowej zostaną uruchomione strony *Dodawanie_produktu, Dodawanie_rachunku* (p. 3.10). Dane wzorcowe testu pobrano z tabeli z p.3.6.

Poniżej podano widok strony testowej *Obliczanie_wartosci_rachunku* uruchomionej ze strony *Rachunki* (poprzedni rysunek).

Wykonanie testu wyznaczania wartości rachunku pokazano na rysunku powyżej.